

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ: “БАРЭКТИН
АЛКАГЫНДА 1- ЖАНА 3 - КОРИДОРЛОРУН
БИРИКТИРҮҮЧҮ “АРАЛ – ТӨӨ-АШУУ”
АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДОРУН
РЕКОНСТРУКЦИЯЛОО”” ДОЛБООРУ
0 КМ-- 79,6 КМ УЧАСТОГУ**

Кыскача маалымат

**Долбоордун айлана-чөйрөгө жана социалдык чөйрөгө
тийгизген таасирин алдын - ала баалоо**

Бишкек, декабрь 2023-жыл

АББРЕВИАТУРА ЖАНА КЫСКАРТУУЛАР

АОБ	Азия өнүктүрүү банкы
АӨ	Айыл Өкмөтү – Аткаруу органы
МК	Мажбурлап көчүрүү
АКТ	Арыздарды кароо тобу
ЖЧД	Жол чарба департаменти
АОБ	Азия өнүктүрүү банкы
ЕТжӨФ	Евразиялык турукташтыруу жана өнүктүрүү фонду
ЖТҮЧ	Жабыр тарткан үй чарбасы
КТАКЖТҮЧ	Катуу таасир астында калган жабыр тарткан үй-чарбасы
ДИАТ	Долбоорлорду ишке ашыруу тобу (КР ТКМ)
КжК	Консультация жана катышуу
МК	Министрлер Кабинети
КР	Кыргыз Республикасы
ККБК	Курулуш көзөмөлү боюнча Консультант
ТДБА	Таасирге дуушар болгон адам
м²	Чарчы метр
АКМ	Арыздарды кароо механизми
ЖӨАБО	Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары
КР ТжКМ	Министерство транспорта и коммуникаций Кыргызской Республики
КР ММСжЖСМ	Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлиги
ЖБТ	Жолду бөлүп берүү тилкеси
ААД	Алдын - ала долбоорлоо
КЧБСЖЖ	Коргоо чаралары боюнча саясат жөнүндө жобо
КБИАП	Көчүрүү боюнча иш-аракеттер планы
СЭИ	Социалдык-экономикалык изилдөө
ТТ	Техникалык тапшырма
ДТЖ	Долбоорду даярдоого техникалык жардам
ДЖАА	Долбоордон жабыркаган аялуу адам
ДДБАҮЧ	Долбоорго дуушар болгон аялуу үй чарбасы

АЙЛАНА-ЧӨЙРӨГӨ ЖАНА СОЦИАЛДЫК ТААСИРЛЕРГЕ АЛДЫН-АЛА БАА БЕРҮҮНҮН КЫСКАЧА БАЯНДАМАСЫ

Долбоордун тарыхы жана негиздемеси.

1. 2016-жылдын декабрында “БАРЭК-1 (Бишкек-Нарын-Торугарт) жана БАРЭК-3 (Бишкек-Ош) коридорлорун бириктирүүчү автожолду куруу” долбоорун даярдоо үчүн, Азия Өнүктүрүү Банкынын колдоосу менен техникалык-экономикалык негиздеме (мындан ары - ТЭН), баштапкы экологиялык баалоо жана Бенефициар тарабынан өзүнчө долбоор болуп бөлүнгөн “Арал-Суусамыр” автомобиль жолун реабилитациялоо”” участогун кошкондо, ушул бириктирүүчү автомобиль жолунун үч участкасына карата долбоор алдындагы бир катар башка документтер даярдалган.

2. “Арал-Суусамыр” автожолу - азыркы учурда ишке ашырылып жаткан “Түндүк-Түштүк” транспорттук коридорунун участокторун куруу жана реабилитациялоо”” долбоорунун бир бөлүгү болуп саналат. Бул коридор өлкөнүн түндүк жана түштүк региондорун бириктирүүчү жалгыз жол- “Бишкек – Ош” унаа жолуна альтернатива катары кызмат кылат. Мындан тышкары, жаңы “Түндүк-Түштүк” транспорттук коридору БАРЭК-1 жана БАРЭК-3 эл аралык транспорттук коридорлорун бири-бири менен байланыштырат, бул аймактык экономикалык интеграцияга өбөлгө түзөт. Бул долбоор - Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан 2018-2040 – жылдарга бекитилген “Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн 2016-2025-жылдарга карата Улуттук стратегиясынын” максаттарына, ошондой эле “Жол тармагын өнүктүрүүнүн 2016-2025-жылдарга карата негизги багыттарына” ылайык келет.

3. Долбоорду ишке ашыруу КРнын экономикалык өнүгүүсүнө шарт түзөт. Транспорттук инфраструктураны өнүктүрүү - туруктуу экономикалык өсүшкө жетүүнүн, калктын жашоо деңгээлин жогорулатуунун, өлкөнүн башка өлкөлөр менен интеграциялык процесстерге катышуу мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүүнүн зарыл шарты болуп саналат. Автожолдун бул участкасын реконструкциялоо - соода көлөмүн көбөйтүүгө, товарлардын жана адамдардын коопсуз жүрүүсүн жогорулатууга жана натыйжалуулугун жогорулатууга алып келет, өлкөнүн түштүк жана түндүк облустарынын ортосундагы жүргүнчүлөрдү жана жүк ташуучу транспорттук чыгымдарды кыскартат. Мындан тышкары, “Арал - Төө-Ашуу” жолунун участогун калыбына келтирүү - Нарын, Ысык-Көл облустары менен Талас облусунун ортосундагы аралыкты кыйла кыскартат, ошондой эле Кочкор-Чаек – Арал – Кызыл – Ой-Ала – Төө-Ашуу жолун байланыштырган Чыгыш-Батыш жолунун ажырымын жоет.

4. 2022-жылы Кыргыз Республикасынын Өкмөтү Евразия турукташтыруу жана өнүктүрүү фондуна (мындан ары - ЕТЖӨФ) 96,61 млн АКШ доллары өлчөмүндө инвестициялык кредит алууга алдын - ала арыз менен кайрылган.

5. Азыркы учурда, “Кыргызжолтрансдолбоор” долбоорлоо-изилдөө институту тарабынан мурда 2016 – жылы иштелип чыккан ТЭНдин негизинде,

БАРЭКтин алкагында, 1 - жана 3- коридорлорун бириктирүүчү “Арал-Төө-Ашуу” автожолун (0-км-ден 79,6 - км -ге чейинки участок) реконструкциялоо долбоорунун техникалык-экономикалык негиздемеси (ТЭН) жаңыртылган.

6. Долбоорду даярдоодо Кыргыз Республикасына Техникалык жардам көрсөтүүнүн алкагында, Евразия турукташтыруу жана өнүктүрүү фонду (мындан ары - ЕТЖӨФ) долбоорлоочу тарабынан 2023-жылга карата актуалдаштырылган, 2016-жылдын Техникалык-экономикалык негиздемеси боюнча көз карандысыз экспертизасын жүргүзүү үчүн жана БАРЭКтин алкагында 1 жана 3- коридорлорун бириктирүүчү “Арал-Төө-Ашуу” автожолун (0-км-ден 79,6 - км -ге чейинки участок) реконструкциялоо”” долбоорунун курулушу боюнча башка долбоор алдындагы документтерди жүргүзүү үчүн, ЖЧК “Спектрум-Холдинг” Консультанттык компаниясын жалдаган. Бул иштин жүрүшүндө, өткөн мезгилдеги кырдаалдын өзгөрүшү эске алынып, улуттук долбоорлоочу тарабынан даярдалган жаңы долбоордук чечимдер жана айлана-чөйрөгө тийгизген таасирлерди алдын - ала баалоонун алкагында, жетишпеген бөлүмдөр иштелип чыкты. “Көчүрүү боюнча иш-аракеттердин алдын - ала планы” кошумча даярдалды.

Долбоордун баяндалышы.

7. Долбоорду ишке ашыруу - төмөнкү максаттарга жетүүнү болжолдойт:

- автожол тармагынын “Түндүк-Түштүк” багыты боюнча өткөрүү жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу жана жол коопсуздугун жогорулатуу;
- “Арал – Суусамыр” автомобиль жолу, айрыкча кыш мезгилинде жүк жана жүргүнчүлөр транспортунун тоскоолдуксуз кыймылын камсыз кылуу үчүн шарттарды түзүү;;
- Кыргыз Республикасынын түндүк жана түштүк региондорунун ортосундагы транспорттук байланыштарды чыңдоо;
- Нарын жана Талас облустарынын, ошондой эле Чүй облусунун алыскы райондорунун социалдык - экономикалык өнүгүүсүнө көмөк көрсөтүү.

8. Долбоор 2 компоненттен турат:

(i) *“Арал-Төө-Ашуу” автомобиль жолун реконструкциялоо”” (0 км-79.6км, узундугу 80 км), Жайыл району, Чүй облусу – автомобиль жолун реконструкциялоо боюнча курулуш иштерин жана консультациялык кызматтарды (курулушту көзөмөлдөө, долбоордук-сметалык документтерди (ДСД) жана тендердик документтерди даярдоо), анын ичинде күтүлбөгөн чыгымдарды каржылоо.*

(ii) *Долбоорду башкаруу - долбоорду ишке ашыруу боюнча иштерди күн сайын координациялоодо, анын ичинде финансыны башкаруу, сатып алуулар, эсепке алуу, каражаттарды максаттуу сарптоо, мониторинг*

жана натыйжалуулукту баалоо, бенефициарлар менен өз ара аракеттенүү, долбоор боюнча финансылык жана башка отчетторду түзүү жана сунуштоо, тышкы аудиторлорду тартуу, долбоордун колдонулуучу саясаттарынын жана жол-жоболорунун талаптарынын аткарылышын камсыз кылуу менен, долбоорду ишке ашыруу тобун колдоо.

9. Долбоордун жайгашкан жери

10. Долбоордук жол Нарын облусунда (Жумгал району 0+000 км менен 19+600 км) жана Чүй облусунда (Жайыл району 19+600 км 80+818 км менен) жайгашкан.

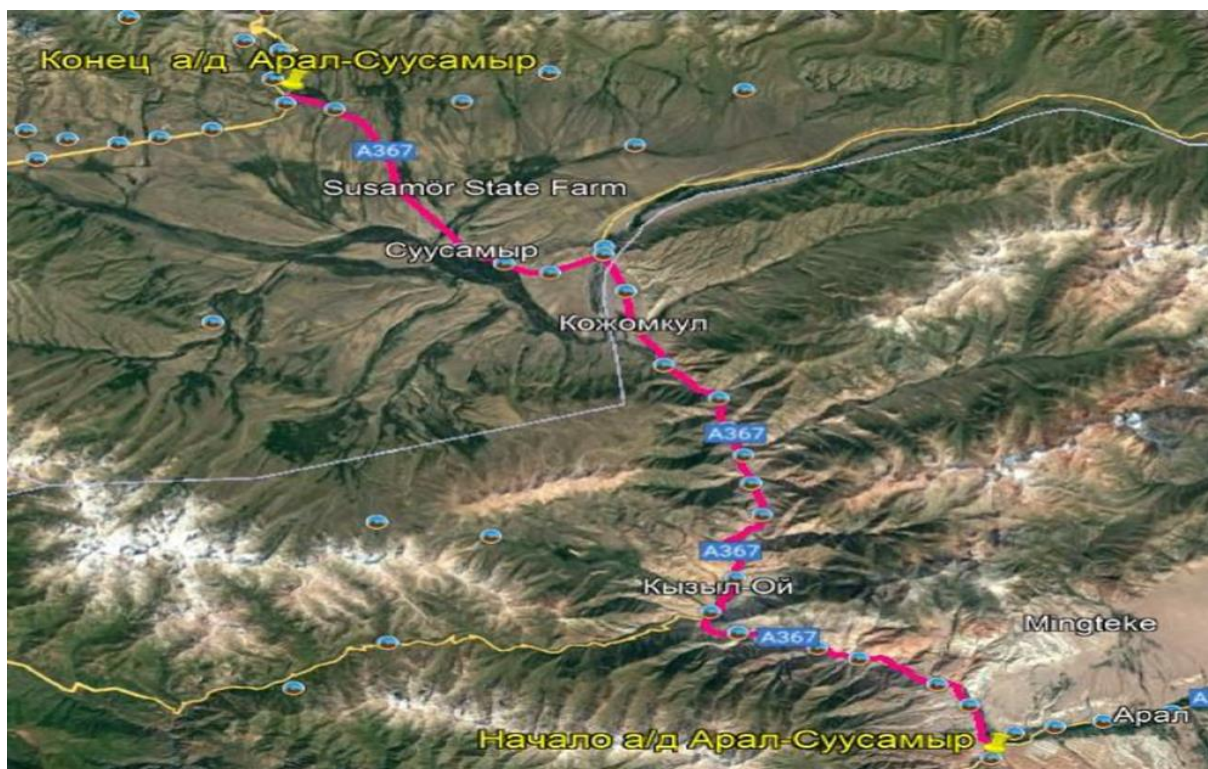

1 -сүрөт: “Арал-Төө - Ашуу” жолунун схемасы

11. Кыргыз Республикасынын физикалык-географиялык райондоштурулушуна ылайык, “Арал – Төө – Ашуу” жолун изилдөө боюнча аянты ички Тянь-Шань облусуна кирет жана Суусамыр-Тоо менен Жумгал-Тоонун кесилишинде, Көкөмерен дарыясынын бассейни менен бирге жайгашкан.

12. Аталган жол тилкеси төмөнкү калктуу пункттар аркылуу өтөт:

- 3+000 км - 3+300 км, Кырчын айылы;
- 24+180 км - 25+970 км, Кызыл-Ой айылы;
- 47+900 км - 51+900 км, Кожомкул айылы;
- 62+500 км - 65+260 км, Суусамыр айылы;
- 66+000 км - 67+280 км, Тунук айылы.

2-сүрөт: Жол участкагунун жайгашуу схемасы

13. Сунушталган долбоор боюнча жолдун категориялары жана башка мүнөздөмөлөрү:

- Калктуу конуштардын ичинде – жалпы шаардык багытта жөнгө салынуучу, кыймылдын магистралдык көчөлөрү. (КРнын КН 30-01:2020ылайык).
- Калктуу конуштардан тышкары – II (МЖСС- ГОСТ) 33475-2015 ылайык, КРнын КНжЭ 32-01:2004)

Тилкелердин саны:

- Калктуу конуштардын ичинде – 4 тилкелүү
- Калктуу конуштардан тышкары – 2 тилкелүү

Калктуу конушту айланып өтүү:

- Кызыл-Ой

14. Жогоруда белгиленген айылдагы жолдун эки жагына туурасы 1,5 м болгон тротуарларды орнотуу менен, жолду капиталдык ремонттон өткөрүү пландаштырылууда.

Айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин баалоо

15. Бул долбоорду ишке ашыруу үчүн, долбоордун айлана-чөйрөгө жана социалдык чөйрөгө тийгизген таасирин алдын - ала баалоо түрүндөгү баалоо жүргүзүлгөн (алдын-ала БТБ).

16. Айлана-чөйрөгө күтүлүп жаткан терс таасирлердин алдын - алуу, жоюу же минималдаштыруу үчүн жана Кыргыз Республикасынын Коргоо чаралары жана ченемдик талаптары боюнча колдонулуп жаткан Саясатында аныкталган, ошондой эле эл аралык алдыңкы тажрыйбаларга жана колдонулуучу эл аралык талаптарга ылайык, жагымсыз таасирлердин алдын-алуу, азайтуу жана алгылыктуу деңгээлге чейин башкаруу боюнча чараларды ырастоо / кошуу жана тиешелүү эскертүү жана жумшартуу (тиешелүү “Мониторинг планын” жана “Айлана-чөйрөнү башкаруу планын” кошкондо) боюнча иш-чаралары, долбоордун айлана-чөйрөгө тийгизген таасири алдын-ала БТБда баяндалат.

Долбоорду категориялоо

17. 2023-жылдагы алдын-ала экологиялык экспертизанын жыйынтыгы, экологиялык коргоо чаралары боюнча жана колдонуудагы “Коргоо чаралары Саясатына” ылайык, долбоорго А категориясы берилген. Бул категорияга бөлүү негизинен, долбоордун аймагында тарыхый-маданий мурастарга тиешелүү 478 мүрзө дөбөсү, айкел, шаарча жана 1 гүмбөз табылгандыгына негизделет. Алардын ичинен 240тан ашык объект пландалып жаткан жолдун четинен 50 м аралыкта жайгашкан. Долбоордук жолдун тарыхый-маданий мурастар (мындан ары - ТММ) объекттерине мындай жакындыгы терс таасирдин потенциалдуу, олуттуу тобокелдиктерин түзөт жана казуу иштерин жүргүзүү боюнча чараларды талап кылат, ал эми 50 метрден 150 метрге чейин жайгашкан объекттер үчүн улуттук мыйзамдардын талаптарына ылайык, коргоо зонасын түзүү зарыл.

18. Айлана-чөйрөнүн физикалык жана биологиялык мүнөздөмөлөрүнө жана адамдын айлана-чөйрөгө тийгизген таасиринин көпчүлүгүнө ушул долбоор үчүн иштелип чыккан "Башкаруу пландары" тарабынан жетиштүү түрдө башкарылышы же жумшартылышы мүмкүн.

19. Долбоордо жерлерди көчүрүү жана ажыратуу маселелери камтылган, ошондуктан, жабыр тарткан адамдар үчүн терс таасирди минималдаштыруу жана жоготууларды компенсациялоо үчүн "Көчүрүү боюнча иш-аракеттердин алдын - ала планы" (КБИА алдын-ала II) иштелип чыккан.

20. Долбоорду ишке ашыруу - Кыргыз Республикасында колдонулган мыйзамдар, токтомдор жана стандарттар, ошондой эле бул долбоор үчүн колдонулган АӨБдун “Коргоо чаралары боюнча Саясатынын” талаптары (2009ж.) менен жөнгө салынат.

Долбоордун айлана-чөйрөгө күтүлгөн таасири

21. Долбоордун негизги экологиялык жана социалдык таасирлери төмөнкүлөр менен байланышкан: (i) *ызы-чуу, айлана-чөйрөнү титиретүү менен булгоо, калдыктардын ар кандай түрлөрүн жаратуудан* (ii) *жолдорду реконструкциялоо боюнча курулуш иштеринин кесепеттеринен,* (iii) *флорага жана фаунага, жашаган жерлерге, суу ресурстарына потенциалдуу таасир этүүлөрүнөн,* (iv), *жерлерди жана башка мүлктөрдү алып коюу менен*

байланышкан потенциалдуу проблемалардан, (v) маданий жана тарыхый мурастардын объектилерине терс таасир тийгизүүдөн келип чыгат.

22. Долбоордун алкагында жолду реконструкциялоодо, иштер пландалган тилкенин чегинде ишке ашырылат, ал учурдагы коридордон кыйла кенен болот, эски асфальт алынып салынат. Ошондой эле долбоордук иштерге байланыштуу, бак-дарактарды кыюу каралган, ал “Өсүмдүктөрдү башкаруу планынын” негизинде ишке ашырылат. Долбоор - жер үстүндөгү суу булактары аркылуу жаңы көпүрөлөрдү курууну жана эски көпүрөлөрдү оңдоону камтыйт.

23. Айлана-чөйөнүн физикалык жана биологиялык мүнөздөмөлөрүнө тийгизген таасири жана социалдык чөйрөдөгү таасирлердин көпчүлүгү ушул долбоор үчүн иштелип чыккан “Башкаруу пландары” тарабынан жетиштүү түрдө башкарылышы же жумшартылышы мүмкүн.

24. Белгилей кетсек, долбоор өлкөдөгү социалдык-экономикалык кырдаалга оң таасирин тийгизет. Учурда, өлкөнүн түндүгү менен түштүгүн бириктирген “Бишкек – Ош” жолу өсүп бараткан унаа агымына туруштук бере албай жатат. Ошондуктан, Балыкчыдан Жалал-Абадга чейин жаңы “Түндүк-Түштүк” альтернативдүү жолун куруу зарылдыгы келип чыкты.

Айлана-чөйрөгө потенциалдуу экологиялык таасирлер

25. Потенциалдуу терс экологиялык таасирлер жумуштун төмөнкү түрлөрү менен байланыштуу:

- (i) *жолдун боюндагы калктуу пункттарга жана мектептер, ооруканалар, мечиттер, көрүстөндөр жана башка маданий-тарыхый жайлар сыяктуу сезимтал объектилер жайгашкан жерлерге жакын же чегиндеги курулуш иштери;*
- (ii) *көпүрөлөрдү реабилитациялоо/курууда дарыялардын боюндагы жардыруу иштеринен улам суу объектилерине тийгизген таасири;;*
- (iii) *курулуш материалдарын казып алуу боюнча карьерлерден куюлуп кетүүчү, суюк материалдарды ташуунун таасири;*
- (iv) *курулуш иштери үчүн аянтты тазалоого байланыштуу, жол боюндагы бак-дарактарды кыюунун кесепеттери;;*
- (v) *асфальт-бетон заводунун (АБЗ), бетон-аралаштыруучу орнотмолордун (БАО), Подрядчынын жумушчулары үчүн курулуш шаарчаларынын/лагерлеринин иштөөсүнөн келип чыккан таасирлер.*

26. Башкаруу үчүн долбоордун алкагында негизги каралган аспектердин таасирлери:

- Чаң
- Атмосфералык эмиссиялар
- Ызы-чуу жана титирөө
- Топурактын эрозиясы жана булганышы

- Жер үстүндөгү суулардын булганышы
- Жер астындагы суулардын потенциалдуу булганышы
- Курулуш жана тиричилик таштандыларынын пайда болушу
- Флора жана фаунага таасири
- Тарыхый-маданий жайларга потенциалдуу таасири
- Жумушчулардын жана калктын ден соолугу жана коопсуздугу
- Өзгөчө кырдаалдардагы тобокелдиктер.
- Жерди ээликтен ажыратуу

27. Айлана-чөйрөгө күтүлүп жаткан терс таасирлердин алдын - алуу, жоюу же минималдаштыруу жана Кыргыз Республикасынын коргоо чаралары жана ченемдик талаптары боюнча колдонулуучу Саясатында, ошондой эле алдыңкы эл аралык тажрыйбада аныкталган алгылыктуу деңгээлге чейин жагымсыз таасирлерди башкаруу маселелерин жөнгө салуу боюнча мамлекеттик агенттик тарабынан “Айлана-чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу Планы” жана “Мониторинг планы” иштелип чыккан.

Потенциалдуу социалдык-экономикалык таасирлер

28. Потенциалдуу социалдык таасирлер - жумушчу күчүнүн агымы, калктын коопсуздугу жана ден соолугу жана жумушчулардын коопсуздугу, курулуш техникасынан улам калк үчүн убактылуу тынчсыздануу, курулуштун калкка тийгизген таасири (абанын сапаты, жабдууларды жана курулуш материалдарын ташуудан улам ызы-чуу, калктын ден соолугуна жана коопсуздугуна коркунучтар ж.б.), жол тилкесинде үй чарбаларынан жер алуу (жолдун четинен 40 м).

29. Долбоорго ылайык, жолдун курулушу Чүй облусунун Жайыл районундагы Суусамыр айыл өкмөтүнүн Кызыл-Ой, Кожомкул, Тунук жана Суусамыр айылдары аркылуу өткөн учурдагы жолдун боюнда ишке ашырылат. Долбоорду ишке ашыруу максатында, жалпысынан 5029,04 чарчы метр жерди бөлүп берүү талап кылынат, алар жеке менчикте турган 44 кожолукка: Тунук айылында 4, Суусамырда 6, Кожомкулда 33 жана Кызыл - Ой айылында 1 кожолукка бөлүнөт.

30. Мүлктү жоготуу боюнча алдын-ала баалоо жүргүзүүнүн негизинде, ДИАТка сунушталган мүлктүн түрлөрү боюнча жабыр тарткан үй-чарбаларынын жоготуулары: жер участкарунун жалпы алынуучу аянты- 4894,4 кв. м., имараттар (жайкы ашкана, сарай ж. б.) - 74,64 кв. м., тосмолор (тосмо, дарбаза, бастырма) – 60 кв. м., жашыл бак – дарактар (тал) - 14 даана.

31. Берилген баага ылайык, долбоор тарабынан айыл чарба өсүмдүктөрүнө жана продукция, жемиш бактарына таасир этилбейт. Долбоор бизнести жоготууга жол бербейт жана эч кандай коммерциялык ишти токтотпойт.

32.Жабыр тарткан үй чарбалардын укуктарын жана социалдык коргоо чараларынын талаптарын сактоо үчүн “Көчүрүү боюнча алдын-ала иш-аракеттер планы” иштелип чыккан. Бул план жашоо шарттарын, жок эле дегенде, долбоорго чейинки деңгээлге чейин сактоону эске алуу менен, долбоордун активдерге тийгизген таасирин азайтуу үчүн, жабыр тарткан үй-мүлктөрүнүн баарына накталай компенсацияны төлөө механизмдерин иштеп чыккан.

33.Башка таасирлер транспорттук каттамдарды жакшыртууга байланышкан потенциалдуу оң таасирлерди камтыйт, бул Нарын, Ысык-Көл облустары менен Талас облусунун ортосундагы жол жүрүү аралыгын жана убакытты кыйла кыскартат, ал эми калктын коопсуздугун жана иш менен камсыз болуу деңгээлин жогорулатууга, долбоордук аймакта социалдык-экономикалык шарттарды жакшыртууга салым кошот.

Долбоордун аймагындагы тарыхый-маданий объекттерге таасир этиши

34.Чүй облусунун Жайыл районунун жана Нарын облусунун Жумгал районунун аймагындагы БАРЭКтин алкагында 0 – 79,6 км “Арал-Төө-Ашуу” маршруту боюнча 1 жана 3 – коридорлорун бириктирүүчү автожолду реконструкциялоонун участкасын изилдөөнүн натыйжасында, 32 тарыхый-маданий мурас объекттери аныкталды, алар өзүнө 472ден ашык мурзө дөбөлөрдү, гүмбөздөрдү, айкелдерди жана шаарчаларды камтыйт. Алардын ичинен 302 мурзө дөбө, 1 гүмбөз жана республикалык маанидеги шаарча жумушчу тилкенин четинен 50 м аралыкта жайгашкан жана авариялык казууга жатат. Ошондой эле, 36 мурзө дөбө үчүн пландаштырылган жолдун жумушчу тилкесинин четинен 50дөн 150 метрге чейин коргоо аймактарын түзүү зарыл.

35.Бардык табылган мурзөлөр алгачкы көчмөндөр доорунун (VII к. б. з. ч.–VI к. б. з. ч.) жана түрк доорунун (VI-XII к.к.) алкактарына туура келет. Суусамыр шаарчасы Караханийлер дооруна таандык (X-XII кк).з. ч.

36.Өлкөнүн тарыхый-маданий мурастарын сактоо максатында жана КРнын мыйзамдарынын талаптарын аткаруу максатында жана бул үчүн колдонулуучу АӨБдүн “Коргоо чаралары боюнча Саясатынын” талаптарына ылайык, “Тарыхый-маданий объектилерди башкаруу планы” иштелип чыгат, ал Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлиги менен макулдашылат. Курулуш иштери башталганга чейин, бул министрликтин тиешелүү адистеринин корутундусу алынат.

Курчап турган чөйрөнү башкаруу планы

37.”Айлана-чөйрөнү башкаруу планы” (АЧБП) долбоор үчүн иштелип чыккан жана долбоордун таасирин жумшартуу жана мониторинг жүргүзүү боюнча чараларды, анын ичинде ишке ашыруу механизмдерин жана тараптардын милдеттерин камтыйт. Долбоордун АЧБПнын негизинде Подряддык уюмдар конкреттүү участоктор үчүн, ар бир объект үчүн “Курчап турган чөйрөнү башкаруу боюнча пландарын” иштеп чыгышат. Бул талаптар Подрядчы үчүн тендердик документтерге киргизилет.

Арыздарды кароо механизми

38. Долбоорду ишке ашыруу үчүн, долбоордун аймагындагы экологиялык жана социалдык маселелер боюнча жергиликтүү жамааттардын потенциалдуу кайрылууларын жана даттанууларын контролдоо жана ыкчам карап чыгуу, алардын натыйжалуу жана адекваттуу чечилишин камсыз кылуу, ошондой эле берилген даттанууларды жана кайрылууларды каттоо боюнча даттанууларды кароо механизми (ДКМ) түзүлөт.

Долбоорду ишке ашыруу мөөнөттөрү

39. Долбоорду 2024-жылдын II жарымынан тартып кийинки 4 жылдын ичинде ишке ашыруу болжолдонууда.

Экологиялык жана социалдык аспектилер боюнча отчеттуулук

40. КБИА алдын-ала Пда отчеттуулуктун түрлөрү, максаттары, отчет берүүнүн жыштыгы баяндалат жана отчет берүүгө жооптуулар көрсөтүлөт. Экологиялык мониторинг боюнча үзгүлтүксүз жарым жылдык отчеттор ДИАТ тарабынан ЕТЖӨФ берилип турат, алар мындан ары КРнын коммуникация жана транспорт министрлигинин (мындан ары - КР ТЖКМ) расмий веб-сайтында жарыяланып турат.

“Айлана-чөйрөнү башкаруу планы” (АЧБП) боюнча институционалдык жоопкерчилик

41. КРнын Транспорт жана коммуникациялар министрлиги долбоордун аткаруучу агенттиги катары “Курчап турган чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу планын” ишке ашыруу үчүн, жалпы жоопкерчиликти алат. КРнын ТЖКМ өз функцияларын долбоорду ишке ашыруу тобу (ДИАТ) аркылуу ишке ашырат, ал долбоорду жалпы ишке ашыруу үчүн жооп берет жана ага долбоорду башкаруу милдети жүктөлөт, ошондой эле “Курчап турган чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу планындагы” талаптарды ишке ашыруу жүктөлөт.

42. ДИАТтын квалификациялуу адистери, ошондой эле курулуш көзөмөлү боюнча Консультант жана Подряддык уюм долбоорду ишке ашыруунун бардык мөөнөтүндө “Айлана-чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу Планынын” жана “Мониторинг планынын” мониторингин жана алардын ишке ашырылышы боюнча жоопкерчиликти алышат. Подряддык уюм конкреттүү участоктор жана объекттер үчүн “Айлана-чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу Планын” иштеп чыгат (иштеп чыгуу үчүн зарыл болгон пландардын тизмеси Подрядчы тарабынан алдын - ала “Айлана-чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу Планында” көрсөтүлгөн.

Көчүрүү боюнча иш-аракеттер планын ишке ашыруу (КБИАП)

43. Көчүрүү боюнча иштелип чыгуучу иш-аракеттердин алдын - ала планынын (КБИА алдын-ала П) максаты - долбоорду даярдоонун жана ишке ашыруунун жүрүшүндө мүмкүн болгон альтернативаларга талдоо жүргүзүү жолу менен,

аргасыз көчүрүү учурларынын алдын -алуу жана санын азайтуу, ошондой эле долбоордун таасирине дуушар болгон жабыр тарткан үй чарбаларынын каражаттарын калыбына келтирип берүү болуп саналат.

44. Иштелип чыккан ушул документтин алкагында, анын алкагында аргасыз жер которуу боюнча АӨБдүн талаптары жарым-жартылай же толук, туруктуу же убактылуу физикалык жер которуунун (жашаган жерин алмаштыруу, турак жай жер менчигин же курулуштарды жоготуу) жана экономикалык жер которуунун (жерди, мүлктү, мүлккө жеткиликтүүлүктү, киреше булактарын же жашоо каражаттарын жоготуу) бардык учурларына жайылтылат:

- (i) *жерди мажбурлап алуу; же*
- (ii) *жерди пайдаланууда мажбурлап чектөө же мыйзам менен белгиленген парктык жана башка корголуучу зоналарга кирүүгө.*

45.Эгерде, жер которгон адамдарга же калкка жер алуудан баш тартуу укугу берилбесе, анда анын натыйжасында жер которуу аргасыз катары каралат. Мындай укук берилбейт, эгерде жер төмөнкү жол менен алынган учурда:

- (i) *жеке менчикти мамлекет тарабынан мажбурлап ажсыратуу, же*
- (ii) *сүйлөшүүлөр аркылуу жөнгө салуу, эгерде аны мажбурлап ээликтен ажсыратуу жана сүйлөшүүлөр ийгиликсиздикке алып келсе.*

46.Автожолду реконструкциялоо боюнча пландалып жаткан долбоору КБИАПты даярдоо этабында, В категориясына кирет (АӨБдүн “Коргоо чаралары боюнча Саясаты” жөнүндө Жобосуна ылайык). ДИАТ сунуштаган алдын-ала баалоо боюнча (жер бөлүп берүү жана көчүрүү Планы) долбоордун потенциалдуу жагымсыз таасирине пландаштырылган жолдун (79,6 км аралыгындагы) боюнда жайгашкан 4 (төрт) калктуу конуштагы 44 үй чарбасы кирет.

47.Долбоордо КБИАП ички мониторинг катары каралган, анын алкагында компенсациялык төлөмдөр, көчүрүү/каторуу процесстери жана жашоо/киреше булактарын калыбына келтирүү программасын көзөмөлгө алуу – КРнын ТЖКМнин АӨБ ДИАТ тарабынан ишке ашырылат. Ошондой эле, таасир этүүгө дуушар болгон адамдар тарабынан даттанууларды кароо механизми (ДКМ) сунушталган.

Консультация жана маалыматтарды ачыкка чыгаруу

48. Маалыматтарды алдын - ала аныктоо жана долбоордун аймагындагы жергиликтүү калк, ЖӨБ органдары жана аймактык мамлекеттик уюмдар менен долбоорду ишке ашыруунун пландаштырылган вариантын талкуулоо - 29.08.2023-ж.жүргүзүлгөн. Кеңешүүлөрдүн жүрүшүндө долбоордун аймагына кирген Суусамыр жана Кожомкул айыл өкмөттөрүндө негизги кызыкдар тараптарга, анын ичинде бийлик органдарына коомдук консультациялар аркылуу маалымат берилген. Долбоордук райондордо коомчулук менен

кошумча консультациялар 2023-жылдын декабрында “Спектрум-Холдинг” ЖЧКсынын жана “ЭкоПартнер” ЖЧКсынын колдоосу менен, ДИАТ тарабынан өткөрүлөт.

КУРЧАП ТУРГАН ЧӨЙРӨНҮ БАШКАРУУ ПЛАНЫ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
КУРУЛУШКА ЧЕЙИНКИ ЭТАП				
Климаттын өзгөрүшүнө ыңгайлашуу	Жаан-чачындын жана кардын жаашынын көбөйүү коркунучу менен байланышкан эрозиянын көбөйүү коркунучу.	Эрозиядан коргоо боюнча бардык чараларды камсыз кылуу, мисалы, жол кийимдерин жана жол жээктерин жабдуудагы кыйроолор долбоорго киргизилип, ишке ашырылышын камсыз кылуу. Көмөкчү объектилердин кардын кошумча жүгүн көтөрө тургандай курулгандыгына жана дренаждык системалар кошумча жаан-чачындарды кабыл ала тургандыктарына көзү жетип, ишенимге келүү.	Долбоорлоо боюнча Консультант	ДИАТ/ТжК М
Детальдуу долбоорлоо	Тобокелдик: табигый шарттарды эске алган чечимдер долбоордун алкагында колдонулбайт	Табигый шарттарды эске алган чечимдердин деталдуу долбоорлоодо чагылдырылышын камсыз кылуу менен, курчап турган чөйрөнү коргоонун экологиялык бөлүмүн түзүү.	Долбоорлоо боюнча Консультант	ДИАТ/ТжК М
Тендер / Келишимдерди түзүү	Тобокелдик: “Айлана-чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү	Жолдун жайгашкан жери же айлана-чөйрөгө күтүлбөгөн таасирлерди жаратышы мүмкүн болгон долбоордук иштердин көлөмү	Долбоорлоо боюнча Консультант	ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	башкаруу Планы” жана башка айлана-чөйрөнү коргоо талаптары Келишимге киргизилген ошондуктан аткарылбайт. эмес,	өзгөргөн учурда, чыныгы “Баштапкы экологиялык баа” (БЭБ) жана “Айлана-чөйрөнү жана социалдык чөйрөнү башкаруу Планы” (АЧЖСЧБП) тийиштүү түрдө каралып, жаңыртылат. Кайра каралып чыккан же жаңыртылган ЖТ/АЧЖСЧБП курулуш иштери башталганга чейин бекитилиши керек. АЧЖСЧБП (анын ичинде жаңыртылган (АЧЖСЧБП) тендердик документтерге жана башкы Подрядчы, субподрядчы, техникалык көзөмөл боюнча адистер жана айлана-чөйрөгө мониторинг жүргүзүү боюнча консультанттар менен тузүлгөн Келишимдерге киргизүү зарыл. Ошондой эле, АЧЖСЧБП келишимдерге киргизилиши керек.		
Долбоорду ашыруу. Таасири	Долбоорду ишке ашыруунун натыйжасында келип чыгуучу ар кандай жагымсыз чечимдер боюнча аракеттер же ар	Долбоордун аймагында жергиликтүү жамааттардын потенциалдуу кайрылууларын жана даттанууларын көзөмөлдөө жана ыкчам кароо, алардын натыйжалуу жана адекваттуу чечилишин камсыз кылуу үчүн экологиялык жана социалдык маселелер боюнча	Долбоорлоо боюнча Консультант	ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	кандай алгылыксыз иш-аракеттер боюнча таасир этүүгө дуушар болгон адамдар үчүн даттанууларды берүү мүмкүнчүлүгү.	"Даттанууларды кароо механизмин" түзүү, ошондой эле аларды каттоо жана (АӨБдүн коргоо чаралары боюнча милдеттүү шарттарына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык) берилген даттанууларды жана кайрылууларды каттоо		
Жол токойлуу жерлер аркылуу өтөт. Дарактарды кыюу. Арал –Төө-Ашуу унаа жолунун долбоорлонгон бөлүгүндө болжол менен 1119 бак-дарак кыйылат.	Бак-дарактарды кыюу сөзсүз болот. Негизги түрлөрү терек карагай, карагач, тал.	Кандай гана дарак кыйылбасын, орду жаңы көчөттөр менен толтурулат. Отургузуу техникалык иштер аяктагандан кийин, даярдалган жана макулдашылган жашылдандыруу долбоору боюнча жүргүзүлүүгө тийиш. Отургузуу убактысы жазга (марттан апрелге чейин) жана/же күзгө (сентябрдан октябрга чейин) чектелиши керек. Бак-дарактар кыйылган жерлердеги мурунку жол тилкесинин чегинде, бак-дарактарды отургузуу жүргүзүлөт. Көчөттөр төмөнкү параметрлерге жооп	Долбоорлоо боюнча Консультант	ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>бериши керек: бийиктиги 1,5 метрден 2 метрге чейин, 5 жаштан 6 жашка чейин. Айрым дарактардын аралыгы 6 метрден 8 метрге чейин болушу керек.</p> <p>Отургузула турган түрлөрдүн арасында: 30% ак терек, 70% тал, ошондой эле калктуу конуштарда жалбырактуу бадалдар бар.</p>		
<p>Учурдагы суу өткөрүүчү түтүктөрдү калыбына келтирүү жана /же алмаштыруу, жаңыларын орнотуу. Бул участкасто түтүктөрдү алмаштыруу/ оңдоо пландаштырылууда.</p>	<p>Эгерде жаңы суу өткөргүчтөр өлчөмү боюнча туура келбесе же жолду реконструкциялоодо учурдагы бардык суу өткөргүчтөр калыбына келтирилбесе, жергиликтүү сугат системасына зыян болушу мүмкүн.</p>	<p>Жолду реконструкциялоо учурунда бардык суу өткөрүүчү түтүктөр тиешелүү шарттарга жараша тазаланат, оңдолот же алмаштырылат. Бардык түтүктөр учурдагы жергиликтүү сугат системаларында ар кандай зыяндын же бөгөттүн алдын алуу үчүн жетиштүү көлөмдө болот.</p>	<p>Долбоорлоо боюнча Консультант</p>	<p>ТжКМ</p>
<p>Көпүрөлөрдү куруу / реконструкциялоо</p>	<p>Көпүрө жана дарыя жээктериндеги суу эрозиясынын</p>	<p>Көпүрөнүн жээктеринин төмөнкү бөлүктөрүндө эрозиядан коргоо чараларын иштеп чыгуу. Курама бетон плиталары</p>	<p>Долбоорлоо боюнча Консультант</p>	<p>Курулуш көзөмөлү боюнча</p>

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	потенциалдуу процесстери.	көпүрөнүн жана дарыянын жээктеринин түбүндө жана капталдарында эрозия процесстерин алдын алат. Тийиштүү коргоо чарасынын деталдуу долбоору - тиешелүү көпүрөлөр үчүн долбоордук техникалык документтерде түзүлөт.		Консультант (ККБК)
Жолду кесип өткөн мал жарыш	Жаныбарлар менен кагылышуудан улам жол кырсыгы	Жолдун андан аркы таасирлерине жолдон өтүп бара жаткан бодо мал да кириши мүмкүн. Бул коомдук угуулардын жүрүшүндө такталат. Кырдаалга жараша жеңилдетүү чаралары белгиленген тартипте аныкталат. Жол коопсуздугунун стандарттарына ылайык, эскертүү белгилерин берүү мүмкүн болгон жумшартуу чаралары болушу мүмкүн. Мындан тышкары, критикалык жерлерде чагылдыргычтарды дарактарга орнотууга болот, жайыттарга жакын жол тосулушу мүмкүн.	Долбоорлоо боюнча Консультант	ККБК, ДИАТ/ТжКМ
Тарыхый жана маданий мурастардын	Курулуш иштери тарых жана маданият объектилерине таасир	Бул тарыхый жана маданий мурас объекттери Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат, спорт жана жаштар	Долбоорлоо боюнча	ККБК, ДИАТ/ТжК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
объектилерин коргоо.	<p>этет жана эстеликтерди табуу мүмкүнчүлүгү бар.</p> <p>Негизги таасирлерге 240тан ашык дөбөлөр (жумушчу жол тилкесинен 50 метрге жетпеген аралыкта жайгашкан) дуушар болот.</p> <p>Тарыхый-маданий мурастардын мурда аныкталбаган кошумча объектилерин табуу.</p>	<p>саясаты министрлигинин (КР ММСЖЖС) изилдөө жана коргоо объекттери болуп саналат. Бул объекттерге таасир этүүнүн алдын алуу үчүн "Маданий мурас объекттерин башкаруу планын" иштеп чыгуу зарыл, Мыйзамга ылайык, объекттердин коргоо зонасы 50 метрден кем эмес болушу керек. Коргоо зоналарын, жол-жоболорду, башкаруу пландарын түзүүгө байланышкан бардык маселелер - КРнын ММСжана ЖМ жана ЖӨБ органдары менен макулдашылууга тийиш.</p> <p>Алынган жыйынтыктардын негизинде, деталдуу долбоорлоо учурунда, Консультант жолдун долбоорун "Маданий мурас объекттерин башкаруу планы" менен бирге КРнын ММСжЖМне координациялоо үчүн багыттоосу керек.</p> <p>Курулуш лагери жана карьерлер жайгашкан аймакта археологиялык изилдөөлөрдү жүргүзүү.</p>	Консультант	М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
Жардыруу иштери	Суу объектилерине жана абанын сапатына потенциалдуу таасири. Коопсуздук маселелери .	Жардыруу иштери 201 чакырымдан 234 чакырымга чейинки аралыкта, Көкөмерен дарыясынын жээгинде жүргүзүлөт. Жардыруу иштеринин айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин азайтуу максатында, жардыруу иштери жүргөн жерлерге жакын жерлерди жумшартуу боюнча чараларды кароо зарыл (электр берүү линияларынын жана суу объектилеринин жанына калканчтарды орнотуу, чаң-гидро басымдар ж.б.) жана жеке жана коомдук коопсуздук үчүн чараларды кароо зарыл.	Долбоорлоо боюнча Консультант	ККБК, ДИАТ/ТЖК М
КУРУЛУШ ЭТАБЫ				
Өсүмдүк катмарын сактоо	Өсүмдүк катмарынын жоголушу .	Топурактын үстүнкү катмары - тазалоо коридорунун чегинде алынып салынат (372,192 м3 алып салуу пландаштырылган). Топурактын үстүнкү катмары алынып, кайра колдонуу үчүн сакталат. Эрозияга же түшүмдүүлүктү жоготууга жол бербөө үчүн топурактын үстүнкү катмарынын узак мөөнөттүү төгүндүлөрү дароо корголот.	Подрядчы	ККБК, Экологиялык жана техникалык коопсуздук маселелери боюнча мамлекетти

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		Эрозиядан коргоо үчүн тез өсүүчү өсүмдүктөр, б.а. чөп менен себилет.		к көзөмөл жана текшерүү (ЭжТКМБ МКжТ) ДИАТ/ТжКМ
Бак-дарактар отургузулган аймакта жолду тегиздөө. Дарактын сөңгөгүнүн аймагын толтуруп, тегиздөө.	Жээктин түзүлүшүнөн улам бак-дарактарды кыюу.	Дарактын сөңгөгүнүн айланасы максималдуу түрдө 30 смге чейин толтурулат. Дарактын сөңгөгүнүн айланасын толтуруу үчүн материал органикалык топурак болушу керек. 30 смден жогору толтуруу даракка зыян.. Бул учурда, кыюуга туура келет жана жаңы дарак компенсация чарасы катары учурдагы жолдун чегинде тиешелүү жерге отургузулушу керек. Отургузула турган түрлөрү: карагач, карагай, ак терек, ак тал, ак бадал. Отургузуу техникалык иштер аяктагандан	Подрядчы	ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжКМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		кийин жүргүзүлүшү керек. Отургузуу убактысы жазга (марттан апрелге чейин) жана/же күзгө (сентябрдан октябрга чейин) чектелиши керек. Көчөттөрдүн сапаты: сөңгөктүн айланасы 16дан 18 смге чейин, бийиктиги кеминде 1,5 м.		
Долбоорлонгон жолдун төмөнкү бөлүгү жол катар дарактарга абдан жакын жайгашкан.	Курулуш иштери учурунда дарактардын потенциалдуу зыян тарташы	Курулуш иштери учурунда өсүмдүктөрдү убактылуу тосмолоо	Подрядчы	ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжК М
Жол суу объекттерин - дарыяларды кесип өтөт же ага жакындайт	Жер үстүндөгү суулардын гидрологиясынын өзгөрүшү - курулуш аянтчасында топурактын эрозиясынын көбөйүшүнөн улам чөкмөлөрдүн көбөйүшүнө алып келет	Чөкмөлөрдү кармоо жана суу гидрологиясына мүмкүн болгон таасирлерди азайтуу үчүн, курулуш аянты табигый суу агымдарына жакындаган жерлерде тундургучтарды орнотуу Май жана катуу калдыктарды башкаруу “Айлана-чөйрөнү башкаруу планында” баяндалышы керек жана сезгич рецепторлорду (дарыялар жана алардын жайылмаларын) карап чыгуу керек.	Подрядчы	ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>Суу ташкындарына жакын жерде лагерь курууга болбойт.</p> <p>Дарыя жээктеринин эрозиясын болтурбоо үчүн (238-239 км) дарыяга чектеш райондордо (238-239 км) жээктерди таш эскизтери менен коргоону камсыз кылуу зарыл. Нымдуулукту (гидраны) басуу үчүн материал -таштак топурактарды жардыруу иштери жүргүзүлө турган жерлерден алынат. Таш эскизи дарыянын жээгине, жолго жакын жерге төшөлөт.</p>		
Суу объектилеринин булганышын алдын - алуу	Жер үстүндөгү суунун булганышы	Көпүрөлөрдү курууда курулуш аянтынын өлчөмдөрү минималдуу талап кылынат. Суу ташкыны учурунда да суу ташкынын болтурбай турган деңгээлде курулуш аянтын орнотуу керек. Булганган суулар агып турган жерлерде, дарыялардын жээктеринде сууну коргоочу зоналардын чегинде полигондорду, автомобилдерди токтотуучу жайларды курууга жана убактылуу курулуштарды курууга тыюу салынат. Курулуш объектилеринде саркынды сууларды жана	Подрядчы	ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>таштандыларды чогултуу үчүн контейнер болушу керек.</p> <p>Сууну коргоо зоналарындагы жолдор жолдун бетинен сууну чаңсыз кудуктарга чогултууну, андан кийин аны тазалоону камтышы керек, бул суу булактарынын булганышын жокко чыгарат.</p> <p>Суу объектилерине таштоолордун сапаты белгиленген талаптарга жооп бериши керек. Дарыялардын суу коргоо зоналарында (50 метрден кем эмес) жер үстүн булгоого, анын ичинде таштандыларды, өндүрүш калдыктарын төгүүгө, ошондой эле моторлуу транспорт каражаттарын токтотууга, жыйноого жана ондоого тыюу салынат. Суу коргоо зонасында уруксат берүүчү документтери жана жаратылышты коргоо органдарынын макулдашуусуз, жергиликтүү курулуш материалдарын өндүрүүгө тыюу салынат.</p>		
	Жардыруу иштерин жүргүзүүдө жер	Жардыруу иштеринин терс таасирин болтурбоо максатында, суу объектилерин	Подрядчы	ККБК, ЭЖТКМБМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	үстүндөгү суунун булганышы	<p>мамыларга орнотулган жыгач калкандар (5 м x 5 м) менен коргоо зарыл. Чоң жарылууну жана таш материалынын учушун, тоо тектеринин катмарлуу жарылуусун болтурбоо үчүн. чоң жарылуунун жана таштак материалдын учуп кетишинин, таш тектеринин катмарлуу жарылуусунун алдын алуу үчүн, бургулоо-жардыруу иштеринин аймагынан материалды алып салуу менен, кичинекей заряддарды коюу түрүндө, чакан масштабдуу жардыруу ыкмасын колдонуу,</p> <p>Балык чарба көлмөлөрүнүн акваторияларында жана жээк зоналарында жардыруу иштерине башка каражаттар менен иштерди аткарууга мүмкүн болбогон өзгөчө учурларда гана жол берилет. Бул чечим-балыктар үчүн кооптуу жарылуу толкунунун радиусун же дарыялардын жээгиндеги жарылуулардан келип чыккан сейсмикалык зонаны эсептөөнүн негизинде кабыл алынышы керек. Ал ошондой эле жарылуу толкунунун таасирин азайтуу жана балык фаунасын коргоо үчүн, скринингдик</p>		КжТ ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		(текшерүү, сыноо) иш-чараларды камтышы керек.		
Карьерлерди эксплуатациялоо	<p>Ландшафтардын бузулушу, өсүмдүктөрдүн жоголушу жана кирүүчү жолдордун бузулушу.</p> <p>Чаң чыгарууну көбөйтүү</p> <p>Жер үстүндөгү суулардын булганышы</p>	<p>Айрым сунушталган карьердик зоналар иштеп жатат. Ошондуктан, ландшафттын бузулушуна, өсүмдүктөрдүн жоголушуна жана жолдордун бузулушуна алып келүүгө мүмкүн болгон таасирлер минималдаштырылат.</p> <p>Уруксат алуу үчүн талаптарга жана процедураларга ылайык, жаңы карьерлик орундарды иштеп чыгуу керек.</p> <p>Чаңдын чыгышын жана материалдын агып кетишин азайтуу үчүн, агрегаттарды нымдап жана/же самосвалдарды жабуу керек. Самосвалдарды жер үстүндөгү суулардан алыс жайгаштыруу керек.</p> <p>Материалды казып алуунун алдында Подрядчы сунуш кылынган казып алуу участогунун жайгашкан жерин, ошондой эле карьердик зоналарга жана кирүүчү жолдорго тиешелүү болгон</p>	Подрядчы	ККБК, ДИАТ/ТЖК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>реабилитациялык чараларын жана ишке ашыруу графигин көрсөтүү менен, өзүнүн “Айлана-чөйрөнү башкаруу планын” прораб аркылуу ДИАТ/ТжКМнин коргоо чаралары боюнча бөлүмүнө берүүгө тийиш.</p> <p>Жол бүткөндөн кийин да иштеп жаткан карьерлик аймактар үчүн реабилитациялык иш-чаралардын кереги жок болушу мүмкүн. “Айлана-чөйрөнү башкаруу планы” техникалык жактан мүмкүн болушунча, турак-жай аймактары аркылуу ташуудан качуунун сезимтал маселелерин чечиши керек.</p>		
Майдалагычтарды иштетүү	Чаңдын көбөйүшү жана ызы-чуу	Сезимтал рецепторлорго тоскоол болбош үчүн, агрегаттарды майдалоого, аянтты туура тандоо керек. Кийинки айылга жана турак үйлөргө чейинки аралык шамалдын багыты боюнча кеминде 300 м. Майдалагыч үчүн аянтты тандоо ДИАТ/ТжКМ коргоо чаралары боюнча бөлүм тарабынан	Подрядчы	ККБК, ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		бекитилиши керек. АБЗ ар кандай айылдардан жана турак үйлөрдөн шамалдын багыты боюнча кеминде 500 метр аралыкта болушу керек.		
АБЗны эксплуатациялоо	Жыттын чыгышы жана коопсуздук коркунучу	Төгүлүүдөн коргоочу жана өрт өчүрүүчү жабдуулар менен камсыз кылуу жана өзгөчө кырдаалдарга чара көрүү планын (төгүлүүлөр, авариялар, өрт ж.б. учурда) жооптуу ведомствого заводду эксплуатациялоонун алдында берүү. Асфальт заводдорун орнотууга жана иштетүүгө ТжКМден расмий уруксат алуу.	Подрядчы	ККБК, ДИАТ/ТжКМ
	Битумдун төгүлүшүнөн улам суунун булганышы	Битум агып жаткан же кургак нукка түшпөшү керек, тескерисинче, Подрядчы тарабынан даярдалган чуңкурларга же чакан полигондорго ташталышы керек. Экологиялык талаптарга ылайык, битумду сактоо жана аралаштыруу аймактары төгүлүүдөн корголушу керек жана бардык булганган топурактар талаптагыдай алынып салынышы керек. Мындай сактоо зоналары	Подрядчы	ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжКМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		ар кандай төгүлүүлөрдү чектеп, жана тазалашы үчүн карап-күтүлүүгө тийиш.		
Подрядчынын курулуш лагерин тандоо, даярдоо жана иштетүү	Топурактын жана суунун мүмкүн болуучу булганышы	<p>Подрядчы бекитүүгө документтерди (кыскача арыз жана тиешелүү масштабдагы участка тун планы) берүүгө тийиш, аларда көрсөтүлүшү керек:</p> <p>аянттын жайгашкан жери, керектүү жердин аянты жана жумушчулар лагеринин жайгашкан жери.</p> <p>Жайгаштыруу планы түзүлүшүнүн натыйжасында, айлана-чөйрөгө тийгизген терс таасирлерди жоюу боюнча сунушталган иш-чаралар жөнүндө толук маалыматты камтышы керек.</p> <p>Суу агымынын булганышын болтурбоо үчүн, агынды сууларды чогултуу жана жок кылуу системасы жана санитардык дааратканалар менен камсыз кылуу үчүн Агынды сууларды иштетүү Планы;</p> <p>Тиешелүү нормаларга ылайык,</p>	Подрядчы	ККБК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>таштандыларды башкаруу планы,</p> <p>таштанды контейнерлерин берүүнү, гигиеналык ыкма менен үзгүлтүксүз чогултуу жана утилдештирүү, ошондой эле калдыктардын ар кандай түрлөрүн (мисалы, тиричилик калдыктары, колдонулган шиналар ж. б.) утилдештирүү үчүн сунуш кылынган полигондоду камтыйт;</p> <p>Суу булактарынан жана ирригациялык курулмалардагы аралыкты кошкондо, күйүүчү май жана майлоочу материалдарды сактоочу кампалардын жайгашкан жери жана техникалык тейлөө аймактарынын сүрөттөлүшү.</p> <p>Күйүүчү май жана химиялык сактоочу жайлар суу агымынан алыс жайгашат. Мындай объектилер кууш келип, төгүлгөн отунду чогултуу үчүн жана топурак менен суунун булганышын алдын-алуу үчүн, өткөрбөөчү подкладка менен камсыз</p>		

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>кылынат.</p> <p>Орнотуу иштери башталганга чейин аянттар бекитилиши керек. Тандалган аянтча жер астындагы суулардын же жер үстүндөгү суулардын жанында болбошу керек.</p>		
	Суу булактары боюнча атаандаштык	Эмгек лагерлерин түзүүдөн мурун, жумушчулар жергиликтүү калк менен атаандашпай турган суу булактарын аныктоо үчүн, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен консультацияларды өткөрүү.	Подрядчы	ККБК
Подрядчынын курулуш лагерин тандоо, даярдоо жана иштетүү	Жумушчулардын жана чектеш жамааттардын ден-соолугуна жана коопсуздугуна коркунуч	<p>Кызматкерлердин жана курчап турган жамааттардын ден соолугун жана коопсуздугун коргоону камсыз кылуу үчүн төмөнкүлөр каралышы керек:</p> <p>1. Курулуш объектилеринин аймагында адекваттуу медициналык мекемелердин, анын ичинде биринчи жардам көрсөтүү пункттарынын болушу.</p> <p>2. Бардык куруучуларды ден соолук жана</p>	Подрядчы	ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>коопсуздуктун жалпы аспектилерин, санитардык-гигиеналык жардам маселелерин боюнча окутуу, ошондой эле жумуш ордундагы өзгөчө коркунучтар жөнүндө кабардар кылуу.</p> <p>3. Мыйзамдарга ылайык жумушчуларды жеке коргонуу каражаттары (ЖКК): коргоочу бут кийим, туулга, кол кап, коргоочу кийим, коргоочу көз айнек жана угууну коргоо каражаттары менен камсыз кылуу.</p> <p>4. Бардык кызматкерлерди таза ичүүчү суу менен камсыз кылуу.</p> <p>5. Жалпы коомчулукка жетиштүү коргоону камсыз кылуу, анын ичинде коопсуздук тосмолору жана кооптуу аймактарды белгилөө.</p> <p>6. Жолдун курулушуна байланыштуу, калктуу конуштарга кирүү убактылуу токтотулган учурда, адамдар үчүн курулуш аянты аркылуу коопсуз кирүүнү камсыз</p>		

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>кылуу,</p> <p>7. Суу сактагычтардын жана көлчүктөрдүн пайда болушуна жол бербөө үчүн, курулуш аянтында эффективдүү дренаж системасын камсыз кылуу.</p> <p>8. Мүмкүн болгон оорулардын алдын-алуу үчүн, курулуш аянтында Подрядчы тарабынан дайыма тазаланып турган санитардык дааратканалардын жана таштанды контейнерлеринин болушу. Мүмкүн болсо, Подрядчы төмөнкүлөрдү уюштура алат: жумуш орундарынан таштандыларды чогултууну учурдагы чогултуу системасына убактылуу киргизүү жана жакынкы калктуу конуштарда таштандыларды утилдештирүү.</p>		
Курулуш аянтчасын / техникалык жабдууларды жана отун сактоочу зоналарды эксплуатациялоо	Жумушчулардын ден соолугу жана топурак / суунун булганышы	Подрядчы жеке жумуш ордунун талаптарына ылайык, персонал үчүн коопсуздук боюнча тренингдерди өткөрүү үчүн квалификациялуу ден соолук жана коопсуздук адисин жалдашы керек.	Подрядчы	ККБК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>Ишти баштоонун алдында, персонал жумуш ордунда коркунучтуу заттарды (күйүүчү май, май, майлоочу материалдар, битум, боек ж.б.) колдонууда жана сактоодо, ошондой эле жабдууларды тазалоодо коопсуздук эрежелери жөнүндө нускамадан өтүшү керек. Бул брифингдерди өткөрүүдө, Подрядчы колдонулган материалдардын кыскача тизмесин (саны жана сапаты боюнча) түзүп, курулуш персоналы үчүн жүргүзүлүп жаткан окутуу/брифинг жөнүндө болжолдуу түшүнүк бериши керек.</p> <p>Күйүүчү майларды жана химикаттарды сактоочу атайын жайлар суу объектилеринен алыс түзүлүшү керек. Бул объекттер чектелген жана төгүлгөн отунду чогултуу жана топурак менен суунун булганышын алдын -алуу үчүн, өткөрбөс подкладка менен жабдылган.</p> <p>Калдыктарды/колдонулган майды "Айлана-чөйрөнү коргоо мыйзамдарынын" талаптарына ылайык сактоо жана жок кылуу</p>		

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>маанилүү.</p> <p>Курулуш иштери аяктагандан кийин, Подрядчы участкторду баштапкы абалына келтирүү боюнча бардык зарыл иштерди, анын ичинде бардык материалдарды, калдыктарды жана орнотмолорду жок кылууну жана туура утилдештирүүнү, ошондой эле жер үстүндөгү моделдештирүү боюнча зарыл иштерди жүргүзүүгө милдеттүү. Зарыл болсо, сакталган топурактын үстүнкү катмарын жайып, тегиздөө талап кылынат.</p>		
Курулуш иштетүү лагерин	<p>Жол куруу долбоорлору жергиликтүү жамааттарга убактылуу жумушчу лагерлерде же ага жакын жерде жашагандардын ден-соолугуна жана жыргалчылыгына</p>	<p>Кызматкерлерге маалымат берүү, адамдын жеке жүрүм-турумун өзгөртүүгө үндөө жана профилактикалык иш-чараларды колдонууга үндөө.</p> <p>Маалыматтын максаты куруучулар, лагердин жардамчы кызматкерлери жана жергиликтүү жамааттар арасында АИВ/ЖЖЖО жугуу коркунучун азайтуудан турат.</p>	Подрядчы	<p>ККБК, ЭжТКМБМ КжТ ДИАТ/ТжК М жергиликтүү Ү саламаттык ты сактоо пункттары</p>

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	<p>таасир этүү коркунучу жогору,</p> <p>ЖЖО (БПП) жана (ВИЧ) адамдын иммундук жетишсиздик вирусу (АИЖВ)/ИЖСнын(СП ИД) таралышын колдоо менен. Мындан тышкары, транспорт секторунун өзү эпидемияга жардам берет, анткени инфраструктура жана ага байланыштуу транспорттук кызматтар адамдардын жана инфекциялардын мобилдүүлүгүн камсыз кылат.</p>			
Жер жана ар кандай курулуш иштери	Өсүмдүк катмарынын жоголушу	Ашыкча курулуш материалдары үчүн төгүндү катары колдонула турган	Подрядчы	ККБК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		участоктогу топурактын үстүнкү катмары жумуш аяктагандан кийин аянттарды жабуу үчүн алынып салынышы жана кайра колдонулушу керек Шамалдын жана суунун эрозиясынын жердин үстүнкү катмарынын төгүндүлөрүнө жана ашыкча материалдарга тийгизген таасирин азайтуу үчүн, "Топуракты иштетүү планы" боюнча иш-чаралардын деталдуу баяндалышы менен кабыл алынышы керек; жер кыртышынын жогорку катмарынын деградациясын азайтуу боюнча чаралар; мөөнөттөр; транспорттук каттамдар; ашыкча материалдарды таштоо жана жоюу жерлер боюнча.		
Казуу жана ар кандай курулуш иштери (уландысы)	Ашыкча материалдарды туура эмес утилдештирүүдөн, жер үстүндөгү суулардын кычкылдануусу жана/же топурактын таасири	Бардык казылган топурак негизинен кайра колдонулат. Мындан тышкары, алынган асфальт каптоосу жаңы тротуарды куруу үчүн кайра иштетилет. Ошентип, ашыкча материалдарды утилдештирүү зарылдыгынан улам, потенциалдуу таасир минималдаштырылат.	Подрядчы	ККБК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	Суу булактары боюнча атаандаштык Курулуш техникаларын эксплуатациялоодон чыккан газдардын чыгышы менен абанын булганышы	Жергиликтүү бийлик органдары менен консультацияларды өткөрүү.	Подрядчы	ККБК
		Подрядчы курулуш техникасын жакшы абалда кармап, мүмкүн болушунча иштебей турган кыймылдаткычтардан алыс болуңуз. Ашыкча булганууга себеп болгон машиналарды же жабдууларды колдонууга тыюу салуу (мисалы, көзгө көрүнгөн түтүн).	Подрядчы	ККБК
	Ызы-чуунун жана термелүүнүн деңгээлинин жогорулашынан улам, чектеш калктуу конуштардын жана археологиялык жайлардын тынчтыгын	Бардык калктуу конуштардан 500 метр аралыкта ылдамдыкты 30 км/саатка чейин чектөө. Таңкы 7.00 дөн кечки 6.00 гө чейин ар кандай калктуу конушка жакын жол боюндагы жумуштарды чектөө. Күндүз калктуу конуштарга жакын жерде чоң жана гүрүлдөк техникалардын иштешин	Подрядчы	ККБК, КР ИИМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
	бузуу	чектөө жана жергиликтүү жамааттар менен Подрядчынын ортосунда иштөө графигин макулдашуу. Курулуш аянтчаларында ызы-чуу жана титирөөлөргө тиешелүү КН 2.2.4 / 2.1.8.562-96 "Жумуш орундарындагы, турак жайлардагы, коомдук имараттардагы жана турак жай куруу аянтындагы ызы-чуу" ; КН 2.2.4/2.1.8.566-96 "Вибрация өндүрүшү. Бөлмөлөрдө, турак жайларда жана коомдук имараттарда титирөө" КРнын бардык мыйзамдарына ылайык, тыгыздоо бекитилген техник тарабынан гана жүргүзүлөт		
	Оор техниканы иштетүүдөн улам, топурактын тыгыздалышы	Коридордун алкагында, жолго жакын айыл чарба жерлериндеги топурактын тыгыздалышын болтурбоо үчүн, жол куруу үчүн эң зарыл болгон оор техниканын иштешин чектөө	Подрядчы	ККБК
Казуу жана ар кандай курулуш иштери	Кыймылдын бузулушу	Мобилизацияга чейин жол кыймылынын эрежелерин сактоо боюнча жергиликтүү	Подрядчы	ККБК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
(уландысы)		<p>органдарга "Жол кыймылын башкаруу планын" берүү.</p> <p>Курулуш иштеринин масштабы жана графиги жана күтүлүп жаткан бузуулар жана чектөөлөр жөнүндө коомчулукка маалымат берүү. Курулуш объектилеринин айланасында трафиктин адекваттуу агымын камсыз кылуу.</p> <p>Жол кыймылын көзөмөлдөө үчүн адекваттуу сигнализацияны, тийиштүү жарыктандырууну, жакшы иштелип чыккан жол коопсуздугунун белгилерин, тоскоолдуктарды жана жөнгө салуучуларды камсыз кылуу.</p>		
Жардыруу иштери	Абанын, суунун сапаты, ызы-чуу жана коопсуздук	Жардыруу иштери Кокомерен дарыясына жакын тоолуу аймактарда жүргүзүлөт. Тоо тектерин аз көлөмдө талкалоо үчүн, чакан диаметрдеги горизонталдык жардыруу скважинасынын стратификацияланган (жогорудан төмөн карай) заряддары жарылуу көлөмүнүн контуру боюнча алдын-ала бөлүү менен, негизги чаралар чанды гидро басуу	Подрядчы	ККБК

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>жана жардыруу иштерин жүргүзүү болуп саналат.</p> <p>Жардыруу иштерин жүргүзүү үчүн Подрядчынын колдонуудагы лицензиясы жана жардыруу иштеринин паспорту болууга тийиш. Жардыруу иштери арыздын жана кырдаалдык пландын негизинде, жергиликтүү бийлик органдары менен макулдашуу боюнча жана КРӨгө караштуу Экологиялык жана техникалык коопсуздук боюнча мамлекеттик инспекциянын уруксаты менен ишке ашырылат. Жардыруу иштерин жүргүзүү үчүн "Жардыруу иштерин башкаруу планын" да иштеп чыгуу зарыл.</p> <p>Электр чубалгыларынын жанына калкандарды орнотуу -жардыруу учурунда жумшартуунун милдеттүү чарасы болуп саналат</p>		
Калктуу конуштарда жеке аймакка же турак жай курулуштарына кол	Адамдарды көчүрүү же мажбурлап көчүрүү. Учурдагы жер	Көчүрүү боюнча адис жоготууларды баалоону жана компенсациянын жол-жоболорун камтыган Жол тилкеси Зи/ПП	ДИАТ/ТжКМ, Курулуш көзөмөлү боюнча	ДИАТ/ТжКМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
салуу	участогунун жанында бизнеси бар адамдардын бизнесин жана кирешесин жоготушу	боюнча иштеп чыгат.	Консультант (ККБК)	
Курулуш иштеринин натыйжасында калктуу конуштарда өндүрүштүк активдерге жана/ же бизнестин, адамдардын иш-аракеттеринин жана социалдык-маданий ресурстардын бузулушуна кол салуу	Учурдагы жер участогунун жанында бизнеси бар адамдардын бизнесин жана кирешесин жоготушу	<p>Көчүрүү боюнча адис жоготууларды баалоону жана компенсациянын жол-жоболорун камтыган Жол тилкеси /жерлерди алып коюу жана көчүрүү планы боюнча иштеп чыгат.</p> <p>Бардык жашоочуларга жана ишканаларга жумуштун мүнөзү жана узактыгы жөнүндө алдын-ала маалымат берилет, алар даярдана алууга.</p> <p>Топурак калдыктарын тез алып салуу менен чаңды чектөө; полигондорду жаап, сугарып, жүк ташуучу унаалар менен ташууда топуракты брезент менен жабуу.</p> <p>Мындай маанилүү зоналарда жумушту минималдуу мөөнөттө бүтүрүү үчүн, жумушчу күчүн көбөйтүү жана тиешелүү</p>	ГРП/МТиК, КСН	ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		жабдууларды колдонуу.		
Калктуу конуштарда жакыр адамдардын активдерине пропорционалдуу эмес кол салуу.	Адамдардын мүлкүн жоготушу. Жакыр жана аялуу үй чарбалары жабыркашы мүмкүн.	Көчүрүү боюнча адис жоготууларды баалоону компенсациянын жол-жобосун камтыган Жол тидкеси/жерлерди алып коюу жана көчүрүү планы боюнча иштеп чыгат.	ДИАТ/ТжКМ , ККБК	ДИАТ/ТжКМ
Калктуу конуштарда жеке аймакка же турак жай курулуштарына кол салуу. Коргоо чаралары боюнча социалдык, экологиялык жана башка маселелерге байланыштуу ар кандай аспекттер	Долбоордун алкагында (ЛПВ) дуушар болгон адамдар өздөрүнүн укуктары жана даттанууларды кароо жол-жоболору (оозеки же жазуу жүзүндө берилген) жөнүндө толук маалымдалууга тийиш.	Ар кандай арыздар биринчи кезекте ДКМ аркылуу каралат.	ККБК	ДИАТ/ТжКМ
Учурдагы инфраструктурага жакын жердеги курулуш иштери, мисалы: суу	Инфраструктурага зыян келтирүү, инфраструктура ишканаларын	Учурдагы инфраструктурада кандайдыр бир мыйзам бузууларды болтурбоо үчүн, инженердик долбоорлоо чөйрөсүндө чаралар көрүлөт.	Подрядчы	ККБК, ДИАТ/ТжКМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
түтүктөрү жана башка объектилер, саркынды сууларды агызуучу жайлар, электр линиялары ж. б.	жеткирүүнү кыскартуу	Курулуш башталганга чейин тиешелүү мекемелерге курулуш иштери тууралуу маалымат берилүүгө тийиш. Тиешелүү мекемелер менен макулдашуу жана курулуш учурунда кызмат көрсөтүүлөр зарыл болгон учурда, коомчулукка алдын ала маалымат берилет		
Калктуу конуштардагы жана мектептер, ооруканалар, маданий эстеликтер сыяктуу сезгич рецепторлордун боюндагы калыбына келтирүү иштери.	Ызы-чуу, колдонулуучу ызы-чуу ченемдеринен ашып кетүү. Термелүүлөр - жергиликтүү инфраструктурага, анын ичинде жеке менчикке жана жергиликтүү (ташуу үчүн) жолдорго зыян келтириши мүмкүн	Мектептер жана ооруканалар сыяктуу сезгич рецепторлор үчүн ызы-чуунун деңгээлин өлчөө менен, техникалык жактан мүмкүн болушунча ызы-чуунун колдонулуучу нормалары сакталууга тийиш, ошондой эле нормадан ашып кетсе, курулуш иштерине саат бдан кечки бга чейин убакыт чектелиши керек. Жергиликтүү инфраструктурага, анын ичинде жеке менчикке жана жергиликтүү жолдорго (ташуу үчүн) мүмкүн болгон зыян үчүн, компенсация процедуралары курулуш башталганга чейин орнотултузүлүп, инженер тарабынан бекитилиши керек.	Подрядчик	ККБК, ДИАТ/ТжК М

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>Подрядчы менен потенциалдуу жабыр тарткан адамдардын ортосундагы байланышты жеңилдетүү үчүн, арыздарды кароо процедурадан тышкары болушу керек.</p> <p>Мындан тышкары, чыр-чатактардын келип чыгуу коркунучун азайтуу үчүн, Подрядчы менен жергиликтүү бийликтин ортосунда унаа жолдору жана курулуш аянтчасына кирүүчү жолдор талкууланып, бекитилиши керек.</p>		
<p>Маданият эстеликтери сыяктуу сезгич рецепторлордун калыбына келтирүү иштери.</p>	<p>Термелүүлөр - маданий эстеликтерге зыян келтириши мүмкүн.</p>	<p>Маданий эстеликтер сыяктуу сезгич рецепторлорго келсек, курулуш башталганга чейин Подрядчы бул объектилердин айланасындагы коргоочу аймакты аныктоо үчүн, жергиликтүү органдарга жазуу жүзүндө кайрылат.</p> <p>Титирөөнү өлчөө аркылуу, техникалык жактан мүмкүн болушунча титирөөнүн колдонулуучу нормалары сакталышы керек Эгер нормалар ашып кетсе, Подрядчы титирөөнүн таасири азыраак болгон</p>	<p>Подрядчик</p>	<p>ККБК, ДИАТ/ТжК М</p>

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>жабдууларды колдонушу керек.</p> <p>Мындан тышкары, Подрядчы менен потенциалдуу жабыр тарткан адамдардын ортосундагы байланышты жеңилдетүү үчүн, даттануу процедуралары түзүлүшү керек. Мындан тышкары, Подрядчы жана жергиликтүү бийлик чыр-чатактын келип чыгуу коркунучун минималдаштыруу үчүн, курулуш аянтчасына баруучу жолдорду макулдашышы керек.</p> <p>Курулуштун таасирин азайтуу жана жумушчуларга/адамдарга археологиялык объектилерди бузбоону эскертүү үчүн, аныкталган жерлердин айланасына физикалык Кордон орнотулушу керек, айрыкча:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Көкөмерен көпүрөсүнүн жанындагы көрүстөндөр; • Кырчын Мазары 1 • Кырчын Мазары 2; 		

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<ul style="list-style-type: none"> • Кожомкулдун Күмбөзү. 		
ОС УСН боюнча адиси үчүн иш шарттарын камсыз кылуу	Курулуш иштери учурунда “Айлана-чөйрөнү башкаруу планынын” талаптарын Подрядчынын сактоосун көзөмөлдөө .	ОС УСН боюнча адис “Айлана-чөйрөнү башкаруу планынын” талаптарынын сакталышын контролдойт. Курулуш аянтчасында кеңсе жумуш ордун камсыз кылуу	ККБК	ККБК, ДИАТ/ТжКМ
Тарыхый жана маданий мурастардын объектилерин коргоо.	Курулуш иштери тарых жана маданият объектилерине таасирин тийгизет жана кокустан археологиялык табылгаларды табуу мүмкүнчүлүгү бар.	Кыргыз Республикасынын тарыхый-маданий мурастар жөнүндө Мыйзамына ылайык, маданий эстеликтер табылган учурда бардык курулуш иштери токтоого тийиш. Подрядчы натыйжалар жөнүндө аткаруу бийлигинин жергиликтүү органдарына же башка Компетенттүү ведомствого (тарых жана маданий мурас институту, Улуттук илимдер академиясы, тарых факультети, Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук университети) КРнын ММСЖЖСга маалымдоого тийиш; Ошондой эле, Подрядчы курулуш иштери (титирөө) учурунда, жол боюндагы маданий, тарыхый же археологиялык структураларга	Подрядчы	ККБК, ДИАТ/ТжКМ

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		<p>минималдуу же эч кандай таасири жок ыкмаларды колдонушу керек. Курулуштун таасирин азайтуу жана жумушчуларды/адамдарды маданий-тарыхый объектилерди бузбоого эскертүү үчүн, аныкталган жерлердин айланасына физикалык Корд орнотуу керек.</p> <p>Карьерлерди иштеп чыгуу түрүндөгү жерлерди өздөштүрүү жана тарыхый-маданий мурас объекттеринин бар же жок экендигине кошумча изилдөө жүргүзүү зарыл.</p> <p>Жер кыртышын өздөштүрүү, куруу, өзгөртүү менен байланышкан бардык иштер, анын ичинде “Арал – Төө-Ашуу” маршруту боюнча автожолду реконструкциялоо процесси - изилденген участкактордо археологдун адисинин мониторинги астында жүргүзүлүүгө тийиш.</p>		
ЭКСПЛУАТАЦИЯЛЫК ЭТАП				

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
<p>Транспорт каражаттарынын кыймылынын интенсивдүүлүгүнүн жогорулашы жана ылдамдыгынын жогорулашы</p>	<p>Кыймылды көбөйтүүнүн эсебинен, ызы-чуунун жана эмиссиянын деңгээли жогорулайт.</p> <p>Жол кыймылынын көлөмүнөн жана жогорку ылдамдыктан улам, жөө жүргүнчүлөр катышкан жол кырсыктарынын көбөйүшү</p>	<p>Ылдамдыкты көзөмөлдөө белгилери, туура жол белгилери, көчө чырактары, жөө жүргүнчүлөр өтүүчү жолдор, мал айдап өтүү жана башка визуалдык корсөтмөлөр сыяктуу коопсуздук чаралары техникалык долбоорго киргизилиши керек.</p>	<p>Долбоорлоо боюнча Консультант, Жол инспекциясы</p>	<p>ККБК</p>
<p>Транспорт каражаттарынын кыймылынын интенсивдүүлүгүнүн жогорулашы жана ылдамдыгынын жогорулашы</p>	<p>Мүмкүн болгон зыяндуу заттардын төгүлүшү менен, кырсыктардын коркунучу жогорулайт</p>	<p>Төгүлүү иш-аракеттеринин планы: өзгөчө кырдаал планы же өзгөчө кырдаалдар мунай, күйүүчү май же ичүүчү суу ресурстарына зыян келтирүүчү же сезимтал аймактардын табигый балансына терс таасирин тийгизе турган башка заттардын төгүлүшү сыяктуу долбоорлонгон жолдогу анормалдуу окуянын кесепеттерин азайтуу үчүн, аткарылуучу жол-жоболордун жыйындысы. Кырсыктардын жана зыяндуу заттардын</p>	<p>ЖЭИ-24, МТиК</p>	<p>МТиК</p>

Иш-чаралар	Тобокелдиктер/потенциалдуу таасирлер	Жумшартуу чаралары	Институционалдык жоопкерчилик	
			Ишке ашыруу	Көзөмөл
		төгүлүү коркунучун азайтуу боюнча кошумча чаралар - ылдамдыкты көзөмөлдөө жана тараза станциялары.		
Бузулган дренаж же жердин көзөмөлсүз эрозиясы	Бузулган дренаждын же эрозиянын натыйжасында айлана-чөйрөгө зыяндуу таасирлер.	Жылына кеминде эки жолу дренажды үзгүлтүксүз көзөмөлдөө жана эрозияны текшерүү.	ЖЭИ-24 ТжКМ	ДИАТ/ТжКМ

**ДОЛБООРДУК ДОКУМЕНТТЕРДИН ЖАНА ПУООС ТАЛАПТАРЫН ИШКЕ АШЫРУУ БОЮНЧА МОНИТОРИНГ ЖҮРГҮЗҮҮ
ПЛАНЫ**

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
КУРУЛУШ ЭТАБЫ					
Жер үстүндөгү суулардын сапаты (дарыялар)	рН , эриген кычкылтек, мунай продуктылары, тунук эмес, салмактуу, катуу заттардын жалпы мазмуну, өткөргүчтүк, температура, коргошун	Долбоорлонгон жол 50 м жогору жана төмөн дарыяны кесип өткөн жерлер: <ul style="list-style-type: none"> • Көкөмерен, • Туура Кайын, • Кашка-Суу • Көбүк-Суу, • Чон-Суу, • Чон-Бообек, • КичиБообек, • Сары-Бугу, • Жоо-Журек, • Батыш Каракол 	Тиешелүү өлчөөчү прибордун жардамы менен түздөн-түз дарыя суусунда өлчөө же аккредиттелген лабораторияда үлгү алуу жана өлчөө	Курулуш башталганга чейин, андан кийин ай сайын курулуш этабында	ККБК
Ызы-чуу / титирөө	Курулуш иштеринин башталышынын алдында	Сезимтал реципиенттерге жакын жерде калктуу	Көчмө аппараттын	курулуш иштери	ККБК

Сууро	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
Долбоордук жол мектептер, ооруканалар, мечиттер, базарлар жана башка сезимтал социалдык-экономикалык инфраструктура сыяктуу, сезимтал реципиенттерге жакын жерде өтүүчү калктуу пункттардын ичиндеги жолдорду реконструкциялоо иштери	жана учурунда жогорку экологиялык сезгичтиктин аныкталган райондорунун чегинде жана сезимтал реципиенттерге түздөн-түз жакын жерде көчмө өлчөөчү прибордун жардамы менен ызы-чуунун деңгээлин үзгүлтүксүз көзөмөлдөө. Ызы-чуу нормалары ашып кеткен учурда, курулуш иштерине убакыт чектөө киргизүү.	конуштардын чегинде: <ul style="list-style-type: none"> • Кызыл-Ой айылындагы мектеп (220+200км) – офистин жанында оң жагында жайгашкан. • Кожомкул айылынын мектеби (245+200км) – Суусамыр айылы жолунун оң жагында жайгашкан (258+500км) • Тунук айылындагы мектеп (260+000 км) – жолдун сол тарабында жайгашкан. Маданият объектилери (көрүстөндөр) 	жардамы менен,ызы-чуу титирөө деңгээлин өлчөө үчүн	учурунда, ай сайын,сезимтал реципиенттерге жакын жайгашкан жерлерде	
Маданий эстеликтерди (көрүстөндөрдү) физикалык жактан	Маданий-тарыхый участкактор	Сөөк коюу: <ul style="list-style-type: none"> • 197 км - көрүстөн– сол жакта, жолдон 15-100 м аралыкта. 	Визуалдык изилдөө	Жумуш башталганга чейин жана курулуш мезгилинде	ККБК

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
жок кылуу)		<ul style="list-style-type: none"> •198 км + 500-Кырчын мазары, 1-жолдун эки тарабында 3 – 45 м аралыкта. •201 км - Кырчын мазары, 2-жолдун эки тарабында, 10-100 м аралыкта •209 км – көрүстөн-оң жакта, жолдон 25-50 м аралыкта. •243 км – Кожомкул күмбөзү-сол жакта, жолдон 35 м аралыкта. 		визуалдык байкоо. Курулуш иштери башталаар алдында көрүстөндөрдүн жана көрүстөндөрдүн абалына баа берүүнү документтештирүү.	
Маданий эстеликтерди (сөөк коюу жана көрүстөндөрдү) физикалык жактан жок кылуу-уланды	240 коргондун (жумушчу жол тилкесинен 50 метрден кем эмес алыстыкта жайгашкан) жана 107 коргондун (жумушчу жол тилкесинен 50 метрден 150 метрге чейинки алыстыкта жайгашкан)	Иштерди жүргүзүү аймагы, ИКН объекттеринин жайгашкан жери	Инспектирлөө	Участкаларда иш башталганга чейин	ККБК

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
	<p>коргоо зоналарынын долбоорлорунун авариялык казуу отчеттору.</p> <p>Тоо-кен казып алуу жана курулуш лагерлеринин аймагын археологиялык изилдөө отчету.</p>				
Абанын сапатынын начарлашы	Чаң, ызы-чуу, SO ₂ , NO _x , CO	<p>Долбоордук жол мектептер, ооруканалар, мечиттер, базарлар жана башка сезимтал социалдык-экономикалык инфраструктура сыяктуу сезимтал ,таасир алуучу калктуу конуштардын чегине жакын жерде өтөт: Асфальт заводунун жана агрегаттарды майдалоонун жанында. Кызыл-Ой айылындагы</p>	Тиешелүү көчмө өлчөөчү прибордун жардамы менен инструменталдык мониторинг	Сезимтал реципиенттерге жакын жайгашкан жерлерде курулуш иштери учурунда, ай сайын	ККБК

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
		<p>мектеп (220+200км) – офистин жанында оң жагында жайгашкан.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Кожомкул айылындагы мектеп (245+200 км) – жолдун оң жагында жайгашкан •Суусамыр айылы (258+500 км) –сол тараптагы полиция бекети •Тунук айылындагы мектеп (260+000 км) – жолдун сол тарабында жайгашкан 			
<p>Бак-дарактар өсүп жаткан жерге жакын үймөк үйүүдөн, ошондой эле анын коопсуздугун жогорулатуу үчүн жолдун багытын</p>	<p>Жаңы долбоорлонгон жолдо дарактар жайгашкан</p>	<p>Тиешелүү жерлерде дарактардын жайгашуусу</p>	<p>Текшерүү, байкоо. Дарактардын сөңгөгүнө жанаша жайгашкан зонанын түбүнө бийиктиги 30 см</p>	<p>Курулуш этабында</p>	<p>ККБК, ДИАТ ТЖКМ тарабынан көзөмөл</p>

Сууро	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
өзгөртүүдөн улам потенциалдуу бак-дарактарды кыюу .			ге чейинки үймөк курууга жол берилет. 30 смден ашык толтуруу даракка зыян келтирет жана кесүү керек болуп калат. Чечимди курулуш көзөмөлүнүн консультанты кабыл алат.		
Жердин үстүнкү катмарын сактоо	Полигондорду жана коргоо каражаттарын түзүү	Курулуш участогу	Инспектирлөө, байкоо жүргүзүү	Курулуш участогун даярдоодо, төгүлмөлөрдү жайгаштырганда н кийин жана жолдун четиндеги жумуштар аяктагандан	ККБК, ДИАТ ТжКМ тарабынан көзөмөл

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
				кийин	
Жабдууларды техникалык тейлөө жана май куюу	Майдын жана күйүүчү майдын төгүлүшүн алдын -алуу	Подрядчынын кампасы КММ	Инспектирлөө, байкоо жүргүзүү	Курулуш учурунда капыстан текшерүүлөр	ККБК, ДИАТ ТЖКМ тарабынан көзөмөл
Жумушчулардын эмгегинин коопсуздугу жана гигиенасы	Жумушчу лагердин расмий макулдугу. Тиешелүү жеке коргонуу каражаттарынын болушу. Курулуш участогунда трафиктин агымын уюштуруу. Жеке жумуш ордунун талаптарына ылайык, персонал үчүн коопсуздук техникасы боюнча тренинг өткөрүү.	Курулуш участогу жана жумушчу лагери	Инспектирлөө, сурамжылоо, Подрядчынын иштерин өндүрүү долбоору менен салыштыруу	Жума сайын участка чыгуу, эмгекти коргоо жана коопсуздук техникасы боюнча жалданган эксперт тарабынан жүзөгө ашырылат. Курулуш учурунда даттануулар	ККБК

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
				келип түшкөндө күтүүсүз текшерүүлөр	
СПИД жана ЗППП боюнча жумушчулар үчүн окуу	Тиешелүү тренингдер өтүбү?	Курулуш участогу жана жумушчу лагери	Жумушчулардан сурамжылоосу, Подрядчынын жумушчуларынын арасындагы оорулардын статистикасы	Жумуш башталгандан кийин жана курулуш учурунда белгилүү убакыт аралыгында	Подрядчы, ККБК, саламаттык сактоо министрлигинин аймактык бөлүмдөрү
Материалдык камсыздоо асфальт чыгаруучу завод (асфальт заводу)	Пайдаланууга учурда колдонулуп жаткан лицензиянын же расмий жактыруунун болушу	Асфальт чыгаруучу завод (асфальт заводу)	Инспектирлөө	Жумуш башталганга чейин	ККБК
Карьердик зоналар	Пайдаланууга учурда колдонулуп жаткан лицензиянын же расмий жактыруунун болушу	Топурактын жана/же карьердин кум-шагыл запасы	Инспектирлөө	Жумуш башталганга чейин	ККБК
Материалдарды	Автотранспорттогу	Курулуш участогу /	Инспектирлөө,	Жумуш учурунда	ККБК

Сууро	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
ташуу: Асфальт	жүктүн үстү жабылабы, автотранспорттогу жүк нымдалабы? Долбоорду өндүрүүнүн	транспорттук маршруттар	пландан тышкаркы (тандалма) текшерүүлөр	капыстан текшерүүлөр	
Таш	Подрядчыны ишине шайкештиги (иштин чектелген узактыгы; транспорттук каттамдар).	Курулуш участогу / транспорттук маршруттар	Инспектирлөө	Жумуш учурунда капыстан текшерүүлөр	ККБК
Кум жана шагыл	Зарыл болсо, чанды басуу ыкмалары.	Курулуш участогу / транспорттук маршруттар	Инспектирлөө	Жумуш учурунда капыстан текшерүүлөр	ККБК
Жер үстүндөгү сууларды коргоо	Жумуштарды аткаруунун бекитилген долбоорун Подрядчы тарабынан сактоо	Көпүрөлөр жана суу өткөргүчтөр	Инспектирлөө	Көпүрөлөр жана суу өткөргүчтөр менен иштөө учурунда, капыстан текшерүүлөр	ККБК, ГНиКЭТБ
Жабдууларды туура эмес тейлөөдөн улам абанын булганышы	Чыккан газ, чаң	Участокто	Майдалагычтард ын жана асфальт чыгаруучу заводдордун	Жумуш учурунда капыстан текшерүүлөр	ККБК

Сууро	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
асфальт заводу, жабдуулар жана машиналар			жанындагы өлчөөлөр. Транспорт каражаттарын жана жабдууларды текшерүү жөнүндө үзгүлтүксүз актылар.		
Жол жээгиндеги тилкеге жаңы дарактарды отургузуу	Жаңы отургузулган бак-дарактардын өсүү деңгээлин туруктуу көзөмөлдөө жана контролдоо	Жаңы бак-дарактар отургузулган жерлерде	Кыйылган дарактардын ордуна өсүп жаткан жаңы дарактардын саны	Мониторинг күзүндө жүргүзүлүшү керек, андыктан аман калбаган дарактарды алмаштыруу мүмкүн	Подрядчик, ККБК, контроль со стороны ГРП МТиК
Жергиликтүү калктан жана ЖӨБ органдарынан түшкөн	Берилген даттануулардын саны жана ДКТнын караган	Жергиликтүү жана борбордук деңгээлде	Байланыш журналдарын текшерүү жана арыздануучулард	Долбоордун жүрүшүндө айына жок	ДИАТ МТиК КР, органы ЖӨБ, Банк зарыл

Сууро	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
даттанууларды жана сунуштарды кароо	даттанууларынын саны		ы сурамжылоо (зарыл болсо)	дегенде бир жолу	учурда
ЭКСПЛУАТАЦИЯЛЫК ЭТАП					
Жол кыймылынын интенсивдүүлүгүнүн жана транспорт каражаттарынын кыймылынын ылдамдыгынын жогорулашынан улам, жолдордо үй жаныбарларынын өлүмүнүн көбөйүшү	Жолдордо мал өлүмү	Жаңы жолдун боюнда	Кырсыктарды каттоо. Ири сүт эмүүчүлөрдүн катышуусу менен авариялык-кооптуу точкалар табылган учурда, коопсуздуктун тиешелүү чараларын иштеп чыгуу зарыл (мисалы, рефлекторлор / локалдуу тосмолор, эскертүүчү белгилер,	Жыл ичинде, айына бир жолудан кем эмес	Автомобиль жолдору башкармалыгынын региондук бөлүмдөрү (АЖБ, АЖӨЛБ жана АЖМД БО), ЖӨБ органдары

Сууроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
			Ылдамдыкты азайтуу ж. б.)		
Кыймылдын интенсивдүүлүгүнүн жогорулады-зыяндуу заттардын төгүлүү коркунучун жогорулатышы мүмкүн	Зыяндуу заттардын төгүлүшүнөн келип чыккан жол кырсыктары	Жаңы жолдун боюнда	Кырсыктарды эсептөө	Жыл ичинде	КРнын ТжКМ КР ИИМ ПКБ , КР ӨКМ биргеликте
Бузулган дренаж системасы же көзөмөлсүз калган эрозия	Дренаж системасындагы агып кетүү жана эрозиядан улам келтирилген зыян	Суу өткөргүчтөр жана дренаждык курулуштар	Документтештирүү	Жыл ичинде, бирок кварталына бир жолудан кем эмес	ТжКМ Аймактык бөлүнүштөрү, ЖӨБ органы
Жол жээгиндеги жаңы бактарга кам көрүү	Жаңы отургузулган бактарга кам көрүү	Жаңы бак-дарактар отургузулган жерлерде		Жыл ичинде	ТжКМ Аймактык бөлүнүштөрү, МТиК, ЖӨБ органдары менен

Суроо	Кайсы параметр көзөмөлдөнүшү керек ?	Параметр кайда көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр кантип көзөмөлдөнүшү керек?	Параметр качан көзөмөлдөнүшү керек? Мезгилдүүлүгү	Жооптуу тарап
					биргеликте